

Almatine Leene
& Wim Markus

Herziene
editie

DOGMATIEK VOOR IEDEREEN

weten **wat** je gelooft

WERKBOEK

DOGMATIEK VOOR IEDEREEN

Weten wat je gelooft

WERKBOEK

Almatine Leene

Wim Markus

Werkboek

Zoals in het voorwoord al is aangegeven leent *Dogmatiek voor iedereen* zich uitstekend om op kringen en in de (belijdenis)catechese te gebruiken. In deze studiegids vind je per hoofdstuk opdrachten en vragen. Daarbij is met name gekeken naar de hoofdtekst in de verschillende hoofdstukken. Dat sluit een gesprek over de verdiepende gedeelten en voorbeelden die in elk hoofdstuk voorkomen natuurlijk niet uit.

Over het algemeen zijn er bij elk hoofdstuk meer vragen dan er tijd is om die te bespreken. Dat geeft de mogelijkheid om een keuze te maken die het beste bij de groep past. Vooral bij de verschillende bijbelstudies kan het mooi zijn om die in kleine groepjes van drie of vier personen te doen.

We hopen dat deze studiegids het enthousiasme waarmee *Dogmatiek voor iedereen* ruim acht jaar geleden werd ontvangen nog zal versterken.

Voorjaar 2025

Almatine Leene en Wim Markus

Hattem / Bergschenhoek

Inleiding Wat is dogmatiek?

Opening: open de bijeenkomst met gebed.

1. Het woord

- a) Waar denk je aan bij het woord 'dogmatiek'?
- b) Bespreek met elkaar de uitspraak van Kees van der Kooi op p. 13.

2. Is het nodig?

- a) Bespreek de stelling: 'Dogmatiek maakt geloven alleen maar ingewikkeld'.
- b) Bespreek de stelling: 'Zonder dogmatiek wordt geloven oppervlakkig'.

3. Uitspraak

Op p. 16 lees je de uitspraak: 'We hebben elkaar nodig in het nadenken over wie God is en alle andere onderwerpen die je in de Bijbel vindt.'

- a) Zie je verband tussen deze uitspraak en het mooie van dogmatiek?
- b) Ben je het eens met deze uitspraak? Waarom wel/niet?

Hoofdstuk 1 Ik geloof, geloof ik

Opening: we lezen of zingen samen Psalm 73:9 en bidden om Gods aanwezigheid.

*Nu blijf ik bij U voor altijd,
God die mij troost, die bij mij zijt,
mijn twijfel stilt en mijn verlangen,
die mij in liefde houdt omvangen.
Gij neemt mij bij de rechterhand,
Gij zijt getrouw, uw raad houdt stand,
Uw wijsheid is het die mij leidt
en eenmaal kroont met heerlijkheid.*

1. Tot geloof komen

- a) Is er bij jou een tijd in je leven waarvan je nu zegt: 'Toen geloofde ik niet zelf, het was meer met m'n omgeving mee geloven.' Hoe is dat nu en waar komt dat door?
- b) Als jij geen 'geloofsverleden' hebt maar jezelf nu wel een gelovige noemt, hoe is dan bij jou die verandering gekomen?
- c) Op p. 18 en 19 wordt uitgelegd dat 'voor God kiezen' heel anders is dan kiezen tussen twee soorten pindakaas. Ben je het daar mee eens? Motiveer je antwoord.

2. Ervaring met God

Wanneer heb jij voor het laatst iets van God ervaren? Hoe was dat? Veranderde er daarna iets in jouw leven? Zie ook p. 19-20.

3. Kaarten op tafel

Waar het vuur van geloof brandt, daar is ook de rook van twijfel. Er zal nauwelijks een christen zijn voor wie dat niet geldt. Doe nu een rondje in jullie groep met de volgende vragen:

- a) Noem twee 'momenten' in je leven waarin je diep twijfelde (dat moment kan ook nu zijn...)

- b) Waar twijfelde je toen aan?
- c) Was er een bepaalde oorzaak of kwam het 'zomaar' over je heen?
- e) Heb je die twijfel overwonnen? Zo ja, hoe? Indien niet, hoe ga je er dan nu mee om?
- f) Welke soorten twijfel zou je kunnen onderscheiden?

4. *Twijfelaars in de Bijbel (zie p. 20-22)*

Lees met elkaar het 'twijfelgetuigenis' in onderstaande bijbelgedeelten en overweeg al lezend in welk(e) bijbelgedeelte(n) je jezelf nu het meest herkent. Deel je bevindingen met elkaar!

- a) Johannes de Doper (Mat. 11:1-10)
- b) De vader van een zieke zoon (Marc. 9:17-24)
- c) De ongelovige gelovige Tomas (Joh. 20:24-29)
- d) Twijfelende discipelen (Mat. 28:16-20)

Sluiting: Sluit af met gebed: spreek af wie er begint en wie er afsluit, ga dan de kring af en geef iedereen een kans. Als iemand niets weet te zeggen, zeg dan 'amen'. Als alternatief kunnen jullie de apostolische geloofsbelijdenis samen opzeggen.

Hoofdstuk 2 Waarom zou je geloven?

Opening: bid samen hardop: Onze Vader, we bidden U om wijsheid en geloof. Wilt U ons helpen om ons verstand op de juiste manier te gebruiken. We danken U voor geloof, maar wilt U ons helpen als we ons afvragen waarom we zouden geloven. Amen.

1. De hulp van argumenten

Het gebruik van argumenten om blokkades bij het geloven weg te nemen was ook de apostel Paulus niet vreemd. Bespreek met elkaar 1 Korintiërs 15:1-6 en vraag je af hoe sterk je de argumenten van Paulus vindt.

2. Argumenten

Twijfelen aan het bestaan van God is niet gek. Veel mensen doen dat. De vraag is alleen hoe je er mee omgaat. Ga je op zoek naar argumenten of laat je het erbij zitten? In hoofdstuk 2 vind je acht argumenten. Hieronder staan ze samengevat. Bedenk wel: dat zijn geen bewijzen voor het bestaan van God. Ze kunnen je helpen om in moeilijke momenten toch aan God vast te houden. Het belangrijkste daarbij is dat je erop mag vertrouwen dat het God is die je vasthoudt, en jou altijd blijft zoeken, hoe erg je ook twijfelt.

Bespreek met elkaar deze acht argumenten met steeds de vraag hoe sterk je het betreffende argument vindt en waarom. Geef een cijfer tussen 1 en 5 (1=heel zwak en 5=heel sterk).

Bespreek ook of die argumenten vooral jou helpen of dat je denkt dat ook anderen daar wat aan kunnen hebben.

Als er voldoende tijd is kunnen jullie ook een gesprek uitspelen aan de hand van een van de argumenten. Dan speelt de ene persoon een gelovige en de andere een ongelovige.

- a) *Geloven in God geeft een verklaring voor de oorsprong van schoonheid en complexiteit in de schepping.*

Natuurlijk zijn er ook andere verklaringen bedacht: toeval enz. Maar ligt het niet meer voor de hand om bij zoveel georganiseerde schoonheid aan een goddelijke, creatieve intelligentie te denken? Dat wil zegen aan God zelf?

b) Geloven in God geeft een verklaring voor ons morele besef.

Wereldwijd maken mensen verschil tussen goed en kwaad. Bovendien vind je over het algemeen bij iedereen een diep besef van de unieke waarde van ieder mens. Ook daarvoor kun je allerlei verklaringen bedenken. Een heel sterke verklaring is dat God dit morele besef in ieder mens gelegd heeft omdat Hij dat Zelf ook uiterst waardevol vindt.

c) Geloven in God vervult onze diepste verlangens.

Er zijn veel diepe verlangens in ons zoals het verlangen naar liefde, vriendschap, eten en drinken enz. Voor elk van die verlangens is vervulling te vinden. Er is wereldwijd ook een onbegrijpelijk verlangen en zoeken naar het hogere, het geestelijke en goddelijke. Er is geen volk zonder godsdienst. Is het dan niet voor de hand liggend dat er een God is die wereldwijd mensen met zijn goedheid aanraakt en zo het verlangen naar de 'Aanraker' wekt en vervult?

d) Geloven in God geeft antwoord op de basisvragen in ons leven.

Bij 1,2 en 3 zijn al basisvragen genoemd. Maar er zijn ook nog andere: waarom is er iets en niet niets? Waarom ziet de kosmos eruit zoals deze eruit ziet? Voor velen is die vraag te beantwoorden door slechts naar natuurlijke processen te verwijzen. Maar dan verschuift de vraag alleen maar: zijn die ontstaan uit het niets? Waarom is er überhaupt materie? Alles bij elkaar een redelijk argument om in God te geloven.

e) God laat zich kennen.

Een indrukwekkend schilderij van Rembrandt zegt iets over de maker. Zo zegt de schepping iets over de bijzondere eigenschappen van de Schepper. Bijvoorbeeld dat Hij creatief en intelligent is. Maar ook dat Hij uit is op liefdevolle relaties en grote kracht heeft. Kortom: zijn vingerafdrukken staan op wat Hij geschapen heeft. Boven dat alles geldt dat Hij van zijn hart een open boek gemaakt heeft dat ieder lezen mag. Voor de woorden in dat boek heeft Hij gewone mensenwoorden gekozen. Die zijn blijkbaar waardevol genoeg om daarmee zijn eeuwige liefde voor zijn kinderen duidelijk uit te spreken.

f) Geloven in God werkt in de levens van mensen.

Daarvan heb je in het boek een paar getuigenissen kunnen lezen. Misschien ben jij zelf ook wel zo'n getuigenis!

g) Gods verlossingsplan past bij onze diepste levensvragen.

Er zijn veel voorbeelden van andersgelovigen die naar echte heiligheid, volkomen vergeving en eeuwig leven zoeken maar dat niet kunnen vinden in hun eigen godsdienst. Hun godsdienst brengt hen wel tot de goede vragen, maar de antwoorden geven geen rust. Daarom gaat de zoektocht verder tot ze in het evangelie dezelfde vragen tegen komen, maar daarin ook de unieke antwoorden vinden die precies passen bij hun zoektocht.

h) Het is waar.

Geloven is meer dan een mening of een goed gevoel. Als God alleen in je hoofd zou 'zitten', dan kun je Hem veilig uit je hoofd zetten. Goed beschouwd mis je dan niets. Ik elk geval niets van de werkelijkheid. Het is enkel een 'gedachtenspinsel'. Een christen gelooft omdat het waar is wat hij gelooft. Dat geldt in het bijzonder voor het belangrijkste feit: de opstanding van Jezus Christus. Geen enkel andere historische gebeurtenis uit die tijd heeft zulke sterke papieren (zie verder hoofdstuk 3).

Sluiting: laat acht mensen elk een van bovengenoemde argumenten noemen in gebedsvorm. Als er minder mensen zijn kun je meerdere argumenten voor je rekening nemen. Dus: dank U God dat U een verklaring bent voor de oorsprong van schoonheid en complexiteit in de schepping. Enz.

Hoofdstuk 3 De bijbel als betrouwbare bron

Opening: laat iemand zijn of haar favoriete bijbeltekst voorlezen en uitleggen waarom die tekst die persoon raakt. Bid vervolgens of de heilige Geest jullie bespreking wil zegenen.

1. Ontstaan van de Bijbel

- a) Bespreek de stelling: *De Bijbel is voor 100% een goddelijk boek en voor 100% een menselijk boek.*
- b) De manier waarop verschillende geschriften in de loop van de geschiedenis aanvaard zijn als bijbelboek noem je 'canonvorming' (p. 40-41). 'Voelt' dat niet heel sterk als een gewoon menselijk proces?

2. Teksten

De volgende twee bijbelteksten gaan over het goddelijke karakter en inspiratie van de Bijbel: 2 Timoteüs 3:16,17 en 2 Petrus 1:20,21 (zie hieronder). Bespreek deze teksten met elkaar – ook door de verschillende vertalingen te vergelijken (zie ook p. 40-41).

2 Timoteüs 3:16-17

NBV21: 16 Alles wat de Schrift zegt is door God geïnspireerd en kan gebruikt worden om onderricht geven, om dwalingen en fouten te weerleggen, en om op te voeden tot een rechtschapen leven, 17 zodat een dienaar van God voor zijn taak berekend is en voor elk goed doel volledig is toegerust.

HSV: 16 Heel de Schrift is door God ingegeven en is nuttig om daarmee te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de rechtvaardigheid, 17 opdat de mens die God toebehoort, volmaakt zou zijn, tot elk goed werk volkomen toegerust.

NBG51: 16 Elk van God ingegeven Schriftwoord is ook nuttig om te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid, 17 opdat de mens Gods volkomen zij, tot alle goed werk volkomen toegerust.

2 Petrus 1:20-21

HSV: 20 Dit moet u allereerst weten, dat geen enkele profetie van de Schrift een eigenmachtige uitleg toelaat;

21 want de profetie is destijds niet voortgebracht door de wil van een mens, maar heilige mensen van God, door de Heilige Geest gedreven, hebben gesproken.

3. Betrouwbaarheid van de Bijbel

- a) Dat de tekst van de Bijbel zeer betrouwbaar is overgeleverd wordt (ook wetenschappelijk) nauwelijks bestreden (zie p. 41-42). Iets anders is het met de vraag of in onze Bijbel werkelijk de goede bijbelboeken staan. Wat zou jouw antwoord zijn als iemand dat ontkent?

b) Lees en bespreek met elkaar de teksten die genoemd worden op p. 43. Conclusie: voor Jezus was het hele Oude Testament het betrouwbare Woord van God, dus voor ons ook. Of niet? Motiveer je antwoord.

c) Bespreek met elkaar de eerste alinea van p. 44. Hoe zou jij na lezing hiervan 'betrouwbaarheid van de Bijbel' willen omschrijven? Betrouwbaarheid in welk opzicht? Denk daarbij bijvoorbeeld ook aan het wereldbeeld; natuurkunde; enz.

4. Tien argumenten

Hieronder vind je tien argumenten voor de betrouwbaarheid van de Bijbel. De meeste daarvan staan ook in het boek, maar hieronder is het heel kort samengevat. Bespreek deze argumenten en geef aan hoe sterk je elk argument vindt (1=heel zwak en 5=heel sterk).

- 1) De vele profetieën uit het O.T. die in het N.T. vervuld zijn.
- 2) Talloos veel mensen hebben door de Bijbel God leren kennen.
- 3) Het leven van velen is door de Bijbel radicaal veranderd.
- 4) Jouw diepste vragen en verlangens worden door de Bijbel beantwoord.
- 5) De heilige Geest laat de woorden van de Bijbel als eigen woorden van God in jouw hart klinken.
- 6) De woorden en zinnen van de Bijbel blijken heel nauwkeurig overgeleverd.
- 7) De grote eenheid van het begin van de Bijbel tot het einde ervan in het spreken over God en over ons.
- 8) De Bijbel spreekt volstrekt eerlijk over Abraham, David, Petrus, Paulus enz. Ook hun zonden worden verteld.
- 9) De vele geboden, regels en beloften in de Bijbel maken ons leven werkelijk goed. Probeer het maar.
- 10) Geen enkel plan van verlossing is zo genadig als dat in de Bijbel.

5. Bijbelse leefregels

Op p. 51-55 wordt gesproken over het gezag en de betrouwbaarheid van Gods leefregels. Voor veel keuzes die je moet maken vind je in de Bijbel geen rechtstreekse aanwijzingen. Als er wel duidelijke aanwijzingen staan is het de vraag hoe je deze in onze tijd moet toepassen. Niet alle christenen geven dezelfde antwoorden. Om hierin een weg te vinden worden in het boek een aantal aanwijzingen gegeven. Bespreek deze met elkaar. Vind je het helpende gedachten? Hieronder worden ze kort samengevat.

- *Vertrouwen.*
Wie God liefheeft zal zijn leefregels ook liefhebben (vergelijk Psalm 119). Omdat God volmaakt is en volkomen te vertrouwen zal dat ook gelden van zijn geboden en voorschriften – ook al begrijp je soms het 'waarom' ervan niet.
- *Onderscheid maken*
Niet alle christelijke waarden en normen komen rechtstreeks uit de Bijbel. Denk bijvoorbeeld aan bepaalde regels voor de zondag.
- *Betekenis en bedoeling*
Van veel geboden lijkt de betekenis zonder meer duidelijk. Toch is ook dan vaak een goede uitleg heel belangrijk (denk bijvoorbeeld aan het negende gebod in oorlogstijd). Bij andere geboden en voorschriften is het zoeken naar de bedoeling ervan (denk aan allerlei voorschriften rond (homo)seksualiteit).
- *Gevoel als norm?*

Bij zoveel verschillende meningen is het verleidelijk om je gevoel als norm te gebruiken: 'Als iets goed voelt dan is het goed.' Maar dat is een gevaarlijke vergissing, want juist onze gevoelens zijn heel bedrieglijk.

○ *Helpende gesprekken*

Over de vraag hoe wij behouden kunnen worden is de Bijbel duidelijk. Maar je vindt in de Bijbel geen antwoordenlijstje voor al onze vragen over wat goed is en wat niet goed is. Daarvoor heeft de Here ons – naast zijn Woord – verstand gegeven en een christelijke gemeente om met elkaar naar de betekenis te zoeken van Gods geboden in een bepaalde tijd en situatie.

6. Bijbelgebruik

Tenslotte een persoonlijke vraag: hoe ga jij zelf met de Bijbel om? Ben je daar tevreden over? Kan jouw persoonlijk bijbellezende verdiept worden? Zo ja, hoe? Heb je misschien ideeën die een ander kunnen helpen?

Sluiting: sluit af met het bidden van een bijbeltekst, een Psalm bijvoorbeeld of het gebed van Paulus uit Efeziërs 3:16-21.

Hoofdstuk 4 Wie is God de Drie-ene?

Opening: Bespreek kort tot wie je bidt als je voor jezelf bidt. Bid bij deze opening specifiek tot de Drie-ene God: Vader, Zoon en heilige Geest.

1. Wie is God voor jou?

Stel dat een van jouw niet-christelijke vrienden uit echte belangstelling vraagt wie God voor jou is, wat zou je dan zeggen? Schrijf jouw mogelijke antwoord op en gebruik daarbij woorden en beelden die ook voor een niet-gelovige te begrijpen zijn. Bespreek daarna elkaars antwoorden met als vragen: Is dit echt begrijpelijk voor een niet-gelovige? Is het een 'christelijk' antwoord of zou bijvoorbeeld een moslim hetzelfde kunnen zeggen? Zou jouw antwoord je niet-gelovige vriend of vriendin nieuwsgierig kunnen maken? Je kunt ook het lijstje op bladzijde 58 gebruiken.

2. Ik ben...

a) Lees en bespreek met elkaar Exodus 3:14.

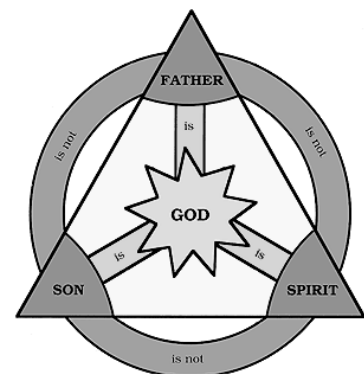
b) Lees en bespreek met elkaar het lied 'Ik zal er zijn' op p. 59.

3. Drie-eenheid in de Bijbel

a) Lees nog een keer het gedeelte op p. 59-60 en bespreek met elkaar het schematische plaatje hiernaast.

b) Lees met elkaar nauwkeurig Matteüs 3:13-17. Als er verschillende bijbelvertalingen in de groep aanwezig zijn, vergelijk die dan met elkaar. Probeer in een groepsgebesprek antwoorden te vinden op de volgende drie vragen:

- 1) Wat zegt dit bijbelgedeelte over God de Vader, God de Zoon, en God de heilige Geest?
- 2) Hoe blijkt in dit bijbelgedeelte iets van hun eenheid?
- 3) Welk van de verschillende beelden van p. 62 past volgens jullie hier het beste?

4. Bijbelstudie

Lees met elkaar Filippenzen 2:5-11 en vergelijk weer de verschillende vertalingen.

- a) Probeer in eigen woorden weer te geven wat in dit bijbelgedeelte over de Here Jezus geschreven staat.
- b) Wat betekent dit voor jou? Zie vooral vers 5! Zoek met elkaar naar concrete voorbeelden waaruit de gezindheid van Christus bij ons kan blijken. Lukt het je om zo te leven? Kun je elkaar daarbij helpen?
- c) Uit welk vers of welke verzen blijkt duidelijk dat Jezus niet alleen mens, maar ook God is?
- d) Met welk van de christelijke feesten heeft vers 7 vooral te maken?
- e) Met welk van de feesten vers 8 en vers 9?
- f) Betekenen de verzen 10 en 11 dus dat iedereen uiteindelijk in Christus gaat geloven omdat voor Hem iedereen zich zal buigen?

6. Eenheid en specialisme

- a) Lees met elkaar nog een keer het betreffende gedeelte op p. 60 en bespreek het.
- b) Hieronder staan drie open vragen. De bedoeling is dat ieder voor zich hier zijn of haar antwoorden opschrijft. Daarna delen jullie met elkaar wat ieder heeft opgeschreven. Lees voor jezelf eventueel eerst nog een keer het gedeelte 'Betekenis voor jou' op p. 67-68.
 - 1) Dat God Zich laat kennen als Vader betekent voor mij:
 - 2) Dat God Zich laat kennen als de Zoon betekent voor mij:
 - 3) Dat God Zich laat kennen als de heilige Geest betekent voor mij:

7. Een christen en een moslim

Christenen en moslims zeggen beiden: *Ik geloof in God*. Bedoelen ze daarmee dezelfde God? Geef duidelijke argumenten voor 'ja' of voor 'nee' en ga daarover met elkaar in gesprek.

Sluiting: Zing of luister op YouTube een lied dat expliciet de Drie-eenheid aanspreekt. Bijvoorbeeld Opwekking 402:

*Vader, Zoon en Geest, ik prijs U
met heel mijn wezen, Heer.
Voor uw troon geknield, bewijs ik
U hulde en eer.*

*Vader, Zoon en Geest, ik eer U;
U bent volkomen één.
Al mijn liefde en aanbidding
is voor U alleen.*

*Refrein:
U, die één in wezen zijt,
is ons leven toegewijd.
In uw liefde zijn wij één;
aanbidden wij U alleen.*

*Vader, Zoon en Geest, voor eeuwig
bent U volkomen rein.
Heilig God, laat heel mijn leven
tot eer van U zijn.*

*Vader, Zoon en Geest, ik dank U;
buig mij vol eerbied neer.
Hoog verheven God, ontvang nu
mijn liefde en eer.*

Hoofdstuk 5 God de Vader en zijn schepping

Opening: bid met elkaar het Onze Vader

1. Student geneeskunde...

In zijn boek *In alle redelijkheid* (p. 103) vertelt Tim Keller over een student geneeskunde die tegen hem zei: 'De Bijbel ontkent de evolutie terwijl die door de meeste opgeleide mensen nu juist aanvaard wordt. Het zit me ontzettend dwars dat zoveel christenen, vanwege hun geloof in de Bijbel, zo'n onwetenschappelijke instelling hebben.'

Hieronder staan zes reacties. Welke reactie vind jij het beste en waarom?

- 1) Ik ben het met die geneeskundestudent eigenlijk wel eens. Omdat er steeds meer harde bewijzen zijn voor evolutie, geloof ik niet meer in de Bijbel.
- 2) Het scheppingsverhaal uit de Bijbel moet je niet letterlijk opvatten. Dat is zoiets als een gedicht voor de tijd dat mensen niet beter wisten. Dus kun je best in de Bijbel geloven en voor evolutie kiezen.
- 3) Genesis 1 is bedoeld als een 'historisch verslag', zonder exacte beschrijving te geven van hoe alles gegaan is. Het scheppingsverhaal is een vereenvoudigde weergave van het door God bestuurde evolutieproces, dat de wetenschap stukje bij beetje aan het ontdekken is. Op die manier kun je best voor evolutie kiezen en in de Bijbel blijven geloven.
- 4) Wetenschap en geloof hebben niets met elkaar te maken. Dat zijn gewoon twee losse gebieden in je leven. Bij wetenschap gaat het over meten en weten. Bij geloven gaat het om je eigen gevoel. Dus kun je best een gelovige zijn en voor evolutie kiezen.
- 5) Christenen geloven in de schepping van zes dagen zoals het in Genesis 1 staat. Zij geloven daarom niet in de evolutietheorie. Zij zoeken naar andere verklaringen. Want je kunt niet de Bijbel van begin tot het eind geloven en voor evolutie kiezen.
- 6) In de Bijbel gaat het over veel meer dan alleen de schepping. De bedoeling van de Bijbel is dat je Jezus leert kennen. Daarna komen de andere dingen wel.

2. Geen tegenspraak

Besprek met elkaar het onderstaande gedeelte uit dit hoofdstuk (p. 75):

Met de boodschap die Genesis als waarheid wil doorgeven kom je niet bedrogen uit. Die boodschap is in elk geval dat God de volkomen goede Schepper van hemel en aarde is en dat daarom alles wat uit zijn handen kwam ook volkomen goed is.

Het is niet altijd eenvoudig om wat Genesis 1 vertelt te rijmen met wat de wetenschap zegt. Dan kan het zijn dat de wetenschap nog verder moet zoeken of dat bepaalde feiten anders uitgelegd moeten worden. Het kan ook zijn dat de Bijbel nog nauwkeuriger gelezen moet worden en mogelijk om een andere uitleg vraagt dan tot nu toe gedacht is. Je mag ervan uitgaan dat er uiteindelijk geen tegenspraak zal zijn tussen wat de Bijbel zegt en wat de wetenschap ontdekt. Want het is dezelfde

heilige en genadige God die vol majesteit spreekt in de schepping en in Zijn geschreven Woord, de Bijbel. Daarbij is Zijn spreken, zoals altijd, het spreken van de drie-enige God, Vader, Zoon en heilige Geest.

a) Helpt dit jou om met een gerustgesteld hart en open mind na te denken over Bijbel en wetenschap?

b) Wat betekent volgens jou de laatste zin (zie ook p. 76)?

3. Sporen van de Schepper

a) Lees voor jezelf Romeinen 1:18-25 en noteer bij elk vers één (of meer) van onderstaande symbolen:

! = vind ik mooi

? = begrijp ik niet

@ = dit zegt iets belangrijks over God

= dit zegt iets belangrijks over alle mensen

18 Vanuit de hemel openbaart Gods toorn zich over alle kwaad en onrecht van hen die met hun onrechtvaardigheid de waarheid geweld aandoen.

19 Want wat een mens over God kan weten is hun bekend omdat God het aan hen kenbaar gemaakt heeft.

20 Zijn onzichtbare eigenschappen zijn vanaf de schepping van de wereld zichtbaar in zijn werken: zijn eeuwige kracht en goddelijkheid zijn voor het verstand waarneembaar. Er is dus niets waardoor zij te verontschuldigen zijn.

21 Want hoewel ze God kennen, hebben ze Hem niet de eer en de dank gebracht die Hem toekomen. Hun overpeinzingen zijn volkomen zinloos en hun onverstandig hart is verduisterd.

22 Terwijl ze beweren wijs te zijn, zijn ze dwaas geworden

23 en hebben ze de majesteit van de onvergankelijke God ingewisseld voor beelden van vergankelijke mensen, vogels, lopende en kruipende dieren.

24 Daarom heeft God hen uitgeleverd aan hun zedeloze begeerten, waardoor ze hun lichaam onteren.

25 Ze hebben de waarheid over God ingewisseld voor de leugen; ze vereren en aanbidden het geschapene in plaats van de schepper, die moet worden geprezen tot in eeuwigheid. Amen.

b) Deel jullie gemaakte keuzes met elkaar.

c) Welke 'sporen van de Schepper' kan iedereen ontdekken, volgens Paulus (zie ook p. 77)

4. Over engelen

a) Onderstaande mini-enquête kan gebruikt worden om te weten hoe jullie over engelen denken.

- Wanneer heb je voor het laatst een preek/lezing gehoord over engelen?
- Heb je zelf ooit gemerkt dat er engelen om je heen zijn?
- Geloof je dat er engelen (goede en kwade) zijn? Waarom wel/niet?
- Maak de volgende zin af: Volgens de Bijbel zijn engelen.....

- Noem minstens drie bijbelgedeelten waarin engelen een grote rol spelen.
- b) Ken je getuigenissen uit je eigen omgeving over ontmoetingen met engelen?
- c) Wat is volgens jou het verschil tussen geloven in engelen en het volgen van Jezus?
- d) Bespreek met elkaar Lucas 16:27-31 en Johannes 20:29. De volgende vragen kunnen daarbij helpen:
 - Waarom zou God hier een bovennatuurlijke evangelist (engel of opgestane Lazarus) weigeren, terwijl Hij daar in andere situaties wel gebruik van maakt?
 - Is het altijd verkeerd om te verlangen naar een bovennatuurlijk getuigenis of een ander wonder als bevestiging van Gods Woord?
- e) Heb je enig idee waarom het zo is als Abraham zegt in Lucas 16:31?

5. Je ervaring delen

Uit allerlei onderzoeken blijkt dat het onbegrijpelijke lijden in deze wereld voor veel mensen een blokkade vormt om te geloven in een God die almachtig, goed, liefdevol en rechtvaardig is. Die twijfel kan ook christenen plagen. Probeer hierover met een elkaar een open gesprek te hebben.

Onderstaande vragen kun je daar eventueel bij gebruiken.

- a) Wie van jullie heeft wel eens getwijfeld aan God vanwege het lijden in deze wereld of in je eigen leven?
- b) Hoe ging je daarmee om?
- c) Is die twijfel er nog?

6. Hoe almachtig is God?

- a) Wat betekent het volgens jou dat God almachtig is? Probeer met elkaar het gedeelte op p. 86-89 samen te vatten.
 - b) Noem een aantal verkeerde keuzes van mensen, die vreselijke gevolgen gehad hebben of nog hebben. Snap je dat God dat heeft toegelaten?
 - c) Lees en bespreek met elkaar Job 1:6-12. Wat heeft dit met Gods almacht te maken?
- Sluiting:* laat drie mensen afsluiten met gebed.

Hoofdstuk 6 Jij als Gods schepsel en zijn leiding

Opening: Lees met elkaar Psalm 8

- a) Wat zegt deze psalm over God? Noem twee 'dingen':
- b) Wat zegt deze psalm over ons? Noem weer twee 'dingen':
- c) Welk vers uit deze psalm spreekt jou het meest aan en waarom?
- d) Bid over wat hierboven is besproken.

1. Naar Gods beeld geschapen

- a) Deel met elkaar waar je op het eerste gehoor bij deze uitdrukking aan dacht.
- b) Bespreek met elkaar de drie interpretaties van Genesis 1:26-27 (zie p. 95-96)
- c) Jij bent dus uniek! Je mag op je Schepper lijken, omdat Hij met jou een relatie van liefde wil hebben. Wat vind je daarvan? Maak een keuze:
 - Vind ik toch wel bijzonder
 - Geeft me een goed gevoel
 - Blijf ik vreemd vinden
 - Maakt me blij
 - Vertel ik aan mijn vriend(in)

- Nu durf ik mijzelf (een beetje...) waardevol te vinden
- Het laat me koud
- Nog anders:.....

2. Alleen is niet goed...

- a) Lees en bespreek met elkaar Genesis 2:18-25.
- b) Zegt dit bijbelgedeelte volgens jou ook iets over 'trouwen of samenwonen'?
- c) Hoe zal een single van 35 dit lezen?
- d) Vind je dat er in jouw gemeente voldoende aandacht is voor alleen gaanden? Waarom wel/niet?
- e) Zou het anders moeten of kunnen? Hoe?
- f) Kunnen we als gemeente ook Gods beeld vertegenwoordigen?
- g) Hoe zal een iemand met homoseksuele geaardheid dit bijbelgedeelte lezen? En een transgender?

3. Ken jezelf

In welke van onderstaande omschrijvingen herken jij jezelf? Je mag meerdere mogelijkheden kiezen. Motiveer je keuze.

- a) Ik ben door God gemaakt.
- b) Ik ben geneigd tot allerlei soorten van kwaad.
- c) Ik ben door God gevonden.
- d) Ik kan best echt goede dingen doen.
- e) Al mijn zonden zijn levenslang vergeven.
- f) Ik ben op zoek naar God.

4. Grondpatroon van de zonde

Lees met elkaar Genesis 3:1-9. Daaruit is duidelijk: kwaad is meer dan het mislukken van goede bedoelingen. Er is iemand bewust op uit om ons te laten zondigen.

Bespreek met elkaar dit bijbelgedeelte aan de hand van de volgende vragen:

- a) Wat probeert de slang/de duivel Eva wijs te maken?
- b) Wat zal het achterliggende doel van de duivel zijn?
- c) Hoe gaat de duivel te werk?
- d) Herken je dit listige patroon in je eigen leven? Kun je een voorbeeld noemen?

5. Create in me...

Lees met elkaar Psalm 51:1-14. Het 'achtergrondverhaal' vind je in 2 Samuël 11 en 12.

- a) David is ontmaskerd door de profeet Natan (vers 1 en 2). Waarom is zijn reactie in de volgende verzen zo bijzonder?

- b) Welke teksten in deze psalm spreken jou niet aan en waarom niet?

- c) Hieronder kun je vers 7 lezen in verschillende vertalingen. Wat betekent dit vers volgens jou?

NBV21: *Ik was al schuldig toen ik werd geboren, al zondig toen mijn moeder mij ontving.*

HSV: *Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, in zonde heeft mijn moeder mij ontvangen.*

GNB: *Ja, zondig ben ik geboren, schuldig ben ik vanaf de moederschoot.*

ABS: *I have sinned and done wrong since the day I was born.*

6. Een nieuw mens...

a) Ooit sprak de Here Jezus met Nicodemus over wedergeboorte (Joh. 3:1-8). Bij onze eerste geboorte worden we kind van onze ouders. Wedergeboorte is nodig om kind van God te worden. Alleen dan kun je Gods Koninkrijk binnen. Belangrijk genoeg dus! Daarom de vraag: *Ben jij wedergeboren?*

- Ja, want.....
- Nee, want.....
- Weet ik niet, want.....

b) Wedergeboorte en bekering kun je ook omschrijven als 'tot geloof komen'. Wat gebeurt er daarbij eigenlijk? Kies uit de lijst hieronder twee mogelijkheden die jou het meest aanspreken.

- *Dan neem je Jezus aan als je Redder.*
- *Dan beseft je dat God al in jouw doop liet zien dat Hij jou als zijn kind heeft aangenomen.*
- *Dan voel je je helemaal gelukkig.*
- *Dan krijgen alle dingen in je leven een nieuwe betekenis.*
- *Dan gaat je hart open voor Jezus.*
- *Dan springt er tussen Jezus en jou een vonk over die op verliefdheid lijkt.*

7. Factoren...

Je moet in je leven op allerlei momenten belangrijke keuzes maken. Dat is lang niet altijd eenvoudig. Je wilt met heel veel rekening houden. De vraag is nu hoe jij dat doet. Geef in de tabel hieronder een cijfer voor de invloed die de Bijbel, gebed, je ouders, je vrienden en de media hebben bij het maken van je keuze: 5=veel invloed en 1=heel weinig invloed. Bespreek daarna jullie antwoorden met elkaar. Vertel daarbij waarom en hoe je invloed geeft aan Bijbel, gebed, ouders, vrienden en de media. Jouw ervaringen kunnen anderen weer helpen.

Keuze van:	Invloed van: <i>Bijbel Gebed Ouders Vrienden Media</i>
Opleiding	
Vriend(in)	
Geloofsbelijdenis doen?	
Films	
Muziek	
Omgaan met seksualiteit	
Omgaan met geld	

8. Wegwijzers

a) Bespreek met elkaar de zeven wegwijzers op p. 107-108.

b) Heb je zelf wel eens een duidelijk verkeerde beslissing genomen? Hoe ging je daar mee om?

Sluiting: bespreek met je buurman/buurvrouw op welk gebied jij leiding nodig hebt en bid samen daarvoor.

Hoofdstuk 7 God de Zoon en jouw redding

Opening: bid samen het Jezusgebed: Here Jezus, Zoon van God, ontferm u over ons. Herhaal dit een paar keer of laat iedereen in de groep de zin hardop bidden. De laatste sluit dan af met 'amen'.

1. God en mens (p. 112-114)

- a) Kun je uitleggen wat het verschil tussen 'Arjan is de zoon van Wim' en 'Jezus is de Zoon van God'?
- b) Noem met elkaar een aantal feiten over Jezus die benadrukken dat de Here Jezus werkelijk God is.
- c) Bespreek dezelfde vraag maar nu voor Zijn mens-zijn.
- d) Bespreek met elkaar de vier 'on' woorden op p. 114: *onvermengd, onveranderd, ongedeeld en ongescheiden*. Wat moet je daarbij voorstellen?

2. Heidelbergse Catechismus

- a) Lees met elkaar vraag en antwoord 16 en 17 van de Heidelbergse Catechismus (p. 114).
- b) Deze vragen en antwoorden geven argumenten waarom Jezus zowel God en mens is. Nu brengen argumenten je niet tot geloof, maar kunnen wel helpen om het geloven vol te houden en om antwoorden te vinden op moeilijke vragen. Hieronder worden die argumenten uitgebreid tot veertien om daarmee antwoord te zoeken op de nog algemenere vraag: 'Waarom heb je Jezus nodig?' Bespreek deze punten aan de hand van de vragen:

- Waar begrijp je de redenering niet?
- Waar vind je de redenering zwak of misschien wel fout?
- Waar zou een moslim afhaken en waarom?
 - 1. Wereldwijd ervaren mensen ellende, pijn, tekort en schuld.
 - 2. Met schuld en tekorten blijkt moeilijk te leven.
 - 3. Daarom wereldwijd zoektocht naar verlossing.
 - 4. Meest gekozen weg: jezelf verlossen.
 - 5. Christelijk geloof zegt: alleen Jezus verlost.
 - 6. Maar waarom en hoe?
 - 7. Grootste schuld is die ten opzichte van God.
 - 8. Bij elke poging die schuld zelf te 'betalen', blijft de vraag: wanneer heb je genoeg 'betaald'?
 - 9. Als jezelf verlossen niet lukt, moet iemand anders helpen: een bemiddelaar.
 - 10. Waar moet zo'n bemiddelaar aan voldoen?
 - 11. De vereisten voor een bemiddelaar tussen God en ons:
 - Vrije toegang tot God -> dus God
 - Eeuwige straf kunnen dragen -> dus God
 - Vrije toegang tot mensen -> dus mens
 - 12. Conclusie: een bemiddelaar moet tegelijk God en mens zijn.
 - 13. Precies zo'n Middelaar is Jezus Christus.
 - 14. Dus daarom Jezus!

3. Geboren uit een maagd

Stel dat iemand vraagt waarom Jezus uit de *maagd* Maria geboren is. Jozef en Maria hadden toch gewoon kunnen trouwen en met seks tussen man en vrouw is toch niets mis?

Wat zou jij antwoorden?

4. Kruiswoorden

Lees en bespreek met elkaar de zeven kruiswoorden zoals die genoemd worden op p. 120. Welke raakt je het meest?

5. 'Modellen'

In het boek worden drie manieren ('modellen') beschreven als antwoord op de vraag naar de betekenis van Christus' lijden, sterven en opstanding.

- a) Lees en bespreek deze 'modellen' met elkaar.
- b) Welke van de drie vind je lastig?

6. Bijbelstudie

- a) Hieronder staan een aantal bijbelteksten. Lees deze nauwkeurig en bespreek met elkaar wat elk van deze teksten betekent voor het antwoord op de vraag: Waarom is Jezus naar de aarde gekomen?

Want God had de wereld zo lief dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft (Johannes 3:16).

Jezus zei: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door Mij (Johannes 14:6).

Door niemand anders kunnen wij worden gered, want zijn naam is de enige op aarde die de mens redding biedt (Handelingen 4:12).

Nu wij rechtvaardig zijn verklaard op grond van geloof, leven we in vrede met God door onze Heer Jezus Christus (Romeinen 5:1).

- b) Is er bij bovenstaande teksten één waar jij je eigenlijk aan ergert? Zo ja, welke en waarom?

Sluiting: zing samen een lied over Jezus of zeg samen de geloofsbelijdenis op.

Excurs bij hoofdstuk 7 Een plaats voor de hemel

1. Waar is de hemel?

Als het over een plaats voor de hemel gaat, heeft lang niet ieder christen dezelfde gedachte. Sommigen wijzen 'gewoon' omhoog: daar is de hemel. Die eenvoud hoeven we elkaar niet af te nemen. Of het een helpende eenvoud is, is weer iets anders. Ga, bijvoorbeeld aan de hand van onderstaande vragen, eens met elkaar in gesprek over 'de plaats van de hemel'.

- a) Waar was volgens jou, toen je nog jong was, de hemel?
- b) Denk je er nog steeds zo over? Waarom wel/niet?
- c) Wat vond je van deze excurs bij hoofdstuk 7?
 - Heeft me geholpen.
 - Bracht me alleen maar in verwarring.
 - Was voor mij al bekend, maar evengoed aardig om het nog eens te lezen.
 - Nog anders.....

2. Flatland

Als er op de plaats waar jullie samenkomen toegang tot internet is bekijk dan eens het videofragment dat je vinden kunt bij <https://www.youtube.com/watch?v=1z6JzeekCPY> Uiteraard is de zwevende driedimensionale figuur in het videofragment niet bedoeld als een verwijzing naar God.

- a) Welke vragen heb je naar aanleiding van dit filmpje?
- b) Helpt dit videofragment je om gedeeltes uit de excurs bij hoofdstuk 7 beter te begrijpen? Motiveer je antwoord.

c) Lees nu met elkaar Johannes 20:19-31. Na Zijn opstanding komt de Here Jezus de discipelkring binnen terwijl de deuren gesloten waren en gesloten blijven. Voor de discipelen een verbijsterend wonder. Voor ons trouwens ook. Hoe kan dit videofragment helpen om toch iets van dit wonder te begrijpen?

d) Past deze wonderlijke ervaring van de discipelen bij de opvatting van de hemel als een meerdimensionale ruimte die vlak bij ons is, maar toch niet met gewone ogen gezien kan worden?

Sluiting: Als jullie deze excurs afzonderlijk bespreken zouden jullie kunnen afsluiten met het lezen van Mat. 28:20. Dank Jezus daarna dat zijn nabijheid ook heel letterlijk waar is!

Hoofdstuk 8 God de heilige Geest en jouw leven

Opening: laat iemand openen met gebed en specifiek ook bidden om de leiding van de heilige Geest

1. Wie de Geest is

a) Bespreek met elkaar de verschillende aanduidingen van de heilige Geest die genoemd worden op p. 134-136.

b) Welke aanduiding spreekt jou het meest aan?

c) Bespreek met elkaar 2 Korinthe 1:21,22. (Vergelijk weer verschillende vertalingen; 'onderpand' in de HSV kun je ook vertalen als 'voorschot')

2. 'Goddelijke inwoner'

Wat op p. 136-140 over de heilige Geest geschreven staat kun je als volgt heel kort samenvatten:

De heilige Geest is God zoals Hij bij je 'inwoont'
en zoals Hij in je werkt door je te veranderen en gaven te geven

Denk nu met elkaar na over de volgende vragen:

a) Wat betekent het (voor jou) dat de heilige Geest – evenals de Zoon en Vader – God is?

b) Kun je uitleggen wat het betekent dat de heilige Geest 'in jou wonen wil'?

c) Hoe kun je merken dat de heilige Geest ook bij jou 'inwoont'?

d) Wanneer komt de heilige Geest bij je 'inwonen'? Maak een keuze:

- bij je geboorte
- als je gedoopt wordt
- als je tot persoonlijk geloof komt
- op een ander moment, namelijk:.....

3. Bijbelstudie

Lees met elkaar Galaten 5:22,23 over de vrucht van de Geest. Deze 'vrucht' wil God in jou laten groeien met het doel dat jouw karakter op dat van Jezus gaat lijken.

De vrucht van de heilige Geest bestaat onder meer uit (zie ook p. 140-142):

1. *Liefde (tot God en tot elkaar)*
2. *Blijdschap (over Jezus en wat je van Hem gekregen hebt)*
3. *Vriendelijkheid (voor iedereen)*
4. *Trouw (dat je betrouwbaar bent)*
5. *Geduld (met je ouders en leraren op school)*
6. *Zelfbeheersing (bij verleiding)*

- a) Bespreek met elkaar hoe je als volgeling van Jezus kan groeien in elk van de hierboven genoemde aspecten van de vrucht van de Geest.
- b) Welk aspect vind je voor jezelf het moeilijkste? Hoe zou dat kunnen veranderen?

4. Jouw groei ervaringen

Als de heilige Geest in je woont, dan zal je leven veranderen. Dat kan niet anders, want God wil dat jij steeds mooier wordt door meer en meer op de Here Jezus te gaan lijken. Bekijk de lijst hieronder en noem eens twee of drie veranderingen bij jezelf, die jou het meest opvallen nu je daar heel bewust over nadenkt.

- je humeur
- je gebedsleven
- je bijbellezen
- je gedrag thuis en/of op school/werk
- dingen waarmee je gestopt bent
- dingen die je nu doet maar vroeger nooit
- de sites die je bezoekt
- nadenken over wat God van jou wil
- de bladen die je leest
- je zin om naar de kerk te gaan
- jouw bewuste toewijding aan Jezus
- andere dingen.....

5. Bijbelstudie

Lees met elkaar 1 Korintiërs 12:4-11 en Romeinen 12:4-8 en bespreek dit bijbelgedeelte aan de hand van de volgende vragen:

- a) Is er verband tussen de vrucht van de Geest en de gaven van de Geest? Zo ja, welk?
- b) Vul in wat volgens jullie de betekenis en het doel is van de volgende gaven van de Geest:
- gave van wijsheid*:.....
- gave van barmhartigheid*:.....
- gave van genezing*:.....
- gave van het dienen*:.....
- gave van de profetie*:.....
- gave van de tongentaal*:.....
- gave van het onderwijzen*:.....
- c) Voor wie zijn deze gaven bedoeld?
- d) Welke gaven van de Geest zijn er in jullie gemeente vooral nodig?

6. De gaven van de Geest voor jou

a) Ieder christen heeft gaven van de Geest ontvangen. Alleen niet iedereen weet dat altijd even duidelijk van zichzelf. Hieronder staat een lijst met verschillende gaven. Zet een kruisje achter drie van de gaven die er staan waarvan jij denkt dat je die zou kunnen hebben. Bespreek daarna met elkaar of de anderen in de groep dit bij jou herkennen.

Voorbeelden van gaven:

- barmhartigheid	- bemoediging
- bestuur	- creatieve communicatie

- dienen	- evangelisatie
- gastvrijheid	- geloof
- genezing	- geven
- herder	- kennis
- leiderschap	- onderwijs
- profetie	- tongentaal / uitleg van tongentaal
- vakmanschap	- voorbede/gebed
- wijsheid	- wonderen

b) Welke gave(n) voor jouw werk in Gods gemeente zou jij graag ontvangen? En waarom? Maak opnieuw een keuze uit de lijst.

c) Ieder van jullie volgt wel een bepaalde opleiding (of heeft dat gedaan). Bespreek met elkaar hoe je de kennis en de vaardigheden van die opleiding ook zou kunnen gebruiken voor de opbouw van de gemeente (waarmee die kennis of vaardigheid een gave van de Geest wordt voor de opbouw van de gemeente).

7. Doop met de heilige Geest

a) Lees en bespreek met elkaar het gedeelte hierover op p. 145-146.

b) Bespreek met elkaar de stelling: 'Wie vol is van Jezus Christus is vol van de heilige Geest'.

8. Zonde tegen de heilige Geest

a) Lees en bespreek met elkaar het gedeelte hierover op p. 147.

b) Ben je zelf wel eens bang geweest (of misschien nog wel) deze zonde gedaan te hebben?

Sluiting: dank voor de gave(n) van de Geest en bid of de Geest in je zal werken. Geef een minuut voor stilgebed en laat een persoon afsluiten met de woorden: 'We loven en danken U voor al dit goede. Amen.'

Hoofdstuk 9 Gods verkiezing en jouw keuze

Opening: Steek een kaars aan als teken van Gods tegenwoordigheid en laat iemand de volgende woorden spreken: Here, dank dat wij U, geweldige en goede God, mogen kennen al is ons kennen zeer beperkt. Dank dat U tegenwoordig bent en in ons wonen wil. Wilt u ons vanavond bevestigen dat wij Uw kinderen zijn. Amen

1. Uitverkiezing

Geef hieronder aan wat het woord 'uitverkiezing' bij jou losmaakt (meer keuzen mag):

- ☐ dankbaar gevoel
- ☐ vind ik ongemakkelijk
- ☐ je moet zelf toch ook kiezen?
- ☐ is voor mij een bron van zekerheid
- ☐ zo'n onveranderlijk besluit van God vind ik vreselijk
- ☐ moet je je niet mee bezighouden
- ☐ geloof ik niet in
- ☐ is volgens mij de oorzaak van veel twijfel
- ☐ kun je beïnvloeden door je gebed

- is te vergelijken met een huwelijksaanzoek van de hemelse Bruidegom Christus
- kun je weten door te geloven in Jezus Christus
- dat is de uiteindelijke oorzaak van je behoud
- ik ben toch geen marionet aan touwtjes?
- vind ik een soort noodlot: als God je niet heeft uitgekozen ben je eeuwig verloren
- als dat waar is maakt het dus niet uit hoe je leeft – want als God je heeft uitgekozen kom je er toch wel
- al die mensen die niet uitverkoren zijn gaan dus eeuwig verloren, zonder dat zij daar iets aan kunnen doen
- nog anders:.....

2. Wie doet open?

Op p. 150 lees je:

De bedoeling van Gods verkiezing is niet een opdracht aan ons om uit te zoeken of je op zijn lijst staat om vroeg of laat het geloof te krijgen. Wat wel de bedoeling is kan met een eenvoudig beeld duidelijk gemaakt worden. Denk aan een poort die toegang geeft tot het eeuwige leven bij God. Aan de voorkant staat: 'Doe je uiterste best om de deur te openen en binnen te komen!' Eenmaal binnen lees je aan de achterkant: 'Alleen omdat Ik de deur voor jou opendeed kon je naar binnen.'

Wat is volgens dit beeld de bedoeling van Gods verkiezing?

3. Bijbelstudie (1)

Lees met elkaar de teksten die genoemd worden op p. 141 en 152 en bespreek ze kort.

4. Bijbelstudie (2)

Hieronder zie je een aantal teksten staan uit de brief van Paulus aan de Efeziërs. Lees deze teksten nauwkeurig. Zet achter elke tekst één of meer van de symbolen uit het kader onderaan. Zo mogelijk met een korte toelichting van je keuze. Bespreek daarna jullie keuze.

	<i>symbool</i>	<i>toelichting</i>
Efeze 1:3		
Efeze 1:4		
Efeze 1:5		
Efeze 1:6		
Efeze 2:8		
Efeze 2:9		

- ↓ zegt iets over Gods keuze voor jou
- ↑ zegt iets over jouw keuze voor God
- ! geeft mij een nieuw inzicht
- ? is iets wat ik niet begrijp

5. Verschil...

Zoek met elkaar naar een antwoord op de vraag wat het verschil is tussen 'uitverkiezing is een onveranderlijk besluit dat al voor onze geboorte is vastgesteld' en 'Gods verkiezing is van eeuwigheid'.

6. Kun je het weten?

Voor sommige (?) christenen is het een vraag die heel hun leven meegaat: hoe kan ik weten of ik echt hoor bij de uitverkorenen? Wat vind jij van die vraag? Zie p. 155-157 en maak een keuze:

- ☐ dat kun je niet weten
- ☐ dat hoeft je niet te weten
- ☐ dat is volgens mij een verkeerde vraag
- ☐ als je wedergeboren bent dan weet je ook dat je uitverkoren bent
- ☐ als je echt gelooft in Jezus Christus ben je uitverkoren door God
- ☐ door je doop kun je weten dat je door God uitverkoren bent
- ☐ nog anders:.....

7. Jouw keuze

Zoek als groep naar een antwoord op de vraag: *'Als Gods verkiezing aan alles voorafgaat, hoe kan mijn keuze dan nog van betekenis zijn?'*

8. Onderling pastoraat...

Een goede vriend zegt: *'Ik ben bang om te sterven, want volgens mij ben ik niet uitverkoren en kom ik dus niet in de hemel. En daar kan ik helemaal niets aan veranderen, want God heeft besloten wie Hij uitkiest om behouden te worden.'*

Wat zou jij je vriend antwoorden?

Schrijf eerst jouw antwoord hieronder op en bespreek dan jullie antwoorden.

Mijn antwoord:

.....

.....

.....

9. Gedicht

Lees en bespreek het gedicht van Willem de Mérode (1877-1933) op p. 161 aan de hand van de volgende vragen:

- a) Welke verouderde woorden zijn jou onbekend?
- b) Welke gevoelens roept de eerste regel bij jou op?
- c) Welke 'aarzeling' zou de dichter in regel 4 bedoelen?
- d) Waarover zou God bedroefd zijn (r. 7)?
- e) Maakt de dichter in dit gedicht zelf ook een keuze en zo ja, uit welke regel blijkt dat?
- f) In welke regel(s) klinkt Gods keuze duidelijk door?

Sluiting: je kunt afsluiten door het gedicht van Willem de Mérode te bespreken en nog een keer te laten voorlezen (opdracht 9) of door een gebed.

Hoofdstuk 10 De kerk en andere hulpmiddelen

Opening: laat iemand openen met gebed en dank God daarbij voor de gemeente waar jij deel van uit maakt.

1. Stelling

Geloven zonder (naar) de kerk (te gaan) is net zo vreemd als verliefd zijn, zonder je vriend of vriendin ooit te willen ontmoeten.

Jouw reactie (maak geen keuze):

- Dit vind ik onzin, want
- Daar ben ik het een beetje mee eens, want
- Daar ben ik het helemaal mee eens, want

2. Waarom?

Hieronder staan 12 redenen om naar de kerk te gaan. Kies er drie uit die jij belangrijk vindt en vertel waarom.

1. Om vrienden te ontmoeten.
2. Om geld te geven bij de collecte.
3. Om naar de preek te luisteren.
4. Om met elkaar te kunnen bidden.
5. Om God beter te leren kennen.
6. Om tot geloof te komen.
7. Om God te loven en te prijzen.
8. Om een goede gewoonte vol te houden.
9. Om tot rust te komen.
10. Om mijn ouders een plezier te doen.
11. Om te begrijpen waarvoor je leeft.
12. Om Jezus blij te maken.

3. Wat de kerk is (zie p. 165-171)

In de Bijbelteksten hieronder worden allerlei beelden gebruikt om de christelijke gemeente te beschrijven.

a) Lees die teksten nauwkeurig en schrijf op welk beeld voor de gemeente gebruikt wordt.

Bijbeltekst:

Beeld dat gebruikt wordt:

1 Korintiërs 12:12

.....

Hebreeënen 3:6

.....

Hebreeënen 12:1,2

.....

Johannes 10 :10,11 en16

.....

1 Petrus 2:5

.....

Openbaring 19:7

.....

b) Ga vervolgens na welke van de in het boek genoemde omschrijvingen bij elk beeld passen en waarom. Dit zijn de genoemde omschrijvingen:

Gemeenschap van aanbidders

Gemeenschap van onderlinge liefde en zorg

Gemeenschap van getuigen

Gemeenschap van leerlingen

Gemeenschap van Gods nieuwe Rijk

Gemeenschap van man en vrouw, jong en oud, rijk en arm, wit en zwart, geleerd en ongeleerd

Gemeenschap van luisteraars

Gemeenschap van heiligen

- c) Herken jij hier ook iets van in je eigen gemeente?
- d) Welk beeld spreekt jou het meest aan?

4. Hulp

- a) In dit boek worden de kerk en de sacramenten 'hulpmiddelen' genoemd. Wat vind je van die omschrijving?
- b) Op welke manier(en) helpt de christelijke gemeente jou bij het geloven?
- c) Hoe help jij anderen in de christelijke gemeente om het geloven vol te houden?
- d) Wat is volgens jou het 'extra' van doop en avondmaal? (zie p. 173)

5. Openbare geloofsbelijdenis als 'tussenschakel'

- a) Tussen 'doop' en 'avondmaal' is er in veel gemeenten de 'tussenschakel' van de openbare geloofsbelijdenis. Geef hieronder met een waardering tussen 1 en 5 aan wat in jouw (geloofs)beleving het belang is van doop, avondmaal en geloofsbelijdenis (1= speelt in mijn geloofsbeleving niet zo'n grote rol; 5= speelt in mijn geloofsbeleving een heel grote rol)

Doop:	1	2	3	4	5
Avondmaal:	1	2	3	4	5
Geloofsbelijdenis:	1	2	3	4	5

- b) Lees en bespreek het stukje tekst hieronder.

In dit hoofdstuk wordt geschreven over de sacramenten (doop en avondmaal). Daartussen kennen veel kerken de openbare geloofsbelijdenis. Aanvankelijk was die tussenschakel er niet en ook niet nodig. In de zendingssituatie van de Handelingen werd alleen gedoopt, nadat iemand Jezus Christus als Heer en Heiland had beleden. Dat na die geloofskeus van de gezinshoofden ook de kinderen (en waarschijnlijk zelfs het huispersoneel) werden 'meegedoopt' zal betekenen dat de belijdenis van vader en moeder ook gerekend werd als die van de (kleine) kinderen. Hoe het daarna verder ging met deze gezinnen vermeldt het Nieuwe Testament niet. Wie er bijvoorbeeld deelnamen aan het heilig Avondmaal in de huisgemeenten wordt niet duidelijk. Evenmin of er van de (jonge) kinderen voorafgaande aan de deelname eerst nog min of meer 'officieel' een geloofsbelijdenis gevraagd werd. Langzamerhand is dat wel gewoonte geworden.

Of de grote nadruk die de openbare geloofsbelijdenis gekregen heeft, vergeleken met de beleving van de doop, een goede ontwikkeling is valt – ook in het licht van het Nieuwe Testament – te betwisten. In elk geval zou het winst zijn als er meer verwondering groeit over Gods genadige initiatief bij de doop, toen zijn beloften van vergeving en eeuwig leven ook voor ons werden verzegeld. Dat wij daarop in ons leven eens en steeds weer opnieuw 'ja' mogen zeggen, maakt de verwondering alleen maar groter.

6. Betekenis van je doop

Op p. 174-175 vind je heel kort samengevat de betekenis van de doop.

- a) Welke twee betekenissen uit de lijst van acht spreken jou het meest aan en waarom?
- b) Nu je weet dat onze doop laat zien dat Gods vergeving door het offer van Christus al bij voorbaat ons toegezegd is, waarom zullen we dan nog onze zonden belijden en bidden om vergeving?

8. Je ongelovige collega...

Hoe zou jij een niet-gelovige collega uitleggen wat de doop voor jou betekent?

9. Bijbelstudie

- a) Hieronder vind je Romeinen 6:3, 5 en 11 in twee vertalingen. Lees deze teksten nauwkeurig en onderstreep wat je niet begrijpt (zie ook p. 175).
- b) Hoe laat jouw doop zien dat je met Christus gestorven bent en met Hem bent opgestaan?

Romeinen 6:3, 5 en 11

HSV:

3. Of weet u niet dat wij allen die in Christus Jezus gedoopt zijn, in Zijn dood gedoopt zijn?
5. Want als wij met Hem één plant zijn geworden, gelijkgemaakt aan Hem in Zijn dood, dan zullen wij ook aan Hem gelijk zijn in Zijn opstanding.
11. Zo dient u ook uzelf te rekenen als dood voor de zonde, maar levend voor God in Christus Jezus, onze Heere.

NBV21

3. Weet u niet dat wij die gedoopt zijn in Christus Jezus, zijn gedoopt in zijn dood?
5. Als wij delen in zijn dood, zullen wij ook delen in zijn opstanding.
11. Zo moet u ook uzelf zien: dood voor de zonde, maar in Christus Jezus levend voor God.

10. Kinderdoop?

Hieronder staan enkele argumenten voor de doop van kinderen (zie ook p. 176,177).

- a) Weet je nog andere argumenten?
- b) Ben je het er niet mee eens? Noem dan jouw tegenargumenten en bespreek die met elkaar.

Argumenten voor de doop van kleine kinderen:

- Wat God belooft is onafhankelijk van wat wij (kunnen) geloven.
- Kolossenzen 2:9-12
 - hoofdbetekenis besnijdenis gelijk aan hoofdbetekenis doop: Gods beloften van vergeving, redding en eeuwig leven
 - dan zullen de begunstigden van die beloften ook dezelfde zijn: volwassenen en kinderen
- Als de doop van kleine kinderen verkeerd is, dan is het heel vreemd dat er in Nieuwe Testament nergens voor gewaarschuwd wordt

Ja maar...

- Maar Jezus zegt het toch Zelf in Marcus 16: *wie geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn...*
- En je wilt toch gehoorzamen aan wat Hij zegt?

Een antwoord

- Gehoorzaamheid is goed, maar gelukkig geen voorwaarde voor wat God geven wil.
- In Marcus 16:16 gaat het niet om de goede volgorde, maar om de kern van de blijde boodschap te onderstrepen.
- Dit is de kern: *alleen wie blijft geloven wat hem of haar bij de doop is toegezegd, die zal behouden worden.*
- Dat geldt gelukkig zowel voor hen die als kind gedoopt zijn, als voor hen die op latere leeftijd werden gedoopt.

11. Betekenis van het avondmaal

- a) Op p. 178 vind je kort samengevat de betekenis van het avondmaal. Bespreek met elkaar de punten die daar genoemd worden.
- b) De lijst in het boek is niet compleet. Welke andere betekenissen van het avondmaal zou jij nog willen noemen?

12. Bijbelstudie

Lees met elkaar 1 Korinthe 11:17-34 en bespreek dit bijbelgedeelte aan de hand van de volgende vragen:

- a) In het heilig avondmaal worden vier verbindingen gelegd: *naar wat gebeurd is, naar boven, naar elkaar, naar de toekomst*. Bespreek met elkaar wat daarover gezegd wordt op p. 179.
- b) Kun je deze vier verbindingen ook terugvinden in dit bijbelgedeelte?
- c) Wat zou Paulus bedoelen met 'onwaardige wijze' in vers 27 en 29? (Zie ook de verzen 17-22).
- d) Dezelfde vraag voor 'laat ieder mens zichzelf beproeven' (vs. 28) en voor 'eet en drinkt zichzelf een oordeel' (vs. 29).
- e) Zouden er redenen kunnen zijn om als belijdende leden niet aan het avondmaal deel te nemen? Zo ja, welke redenen? Zo nee, waarom niet?
- f) Bespreek de betekenis van vers 30 voor jullie eigen gemeente.

13. Voor het eerst (voor een belijdenisgroep)

Voor jullie zal binnenkort waarschijnlijk de eerste keer zijn dat je uitgenodigd wordt om het avondmaal mee te vieren. Hoe sta je hier tegenover? Kies uit onderstaande mogelijkheden of vul zelf iets in:

- ☐ Ik verlang ernaar om dit nu zelf mee te vieren.
- ☐ Ik aarzel nog of ik zal aangaan.
- ☐ Ik denk dat ik er heel blij van word.
- ☐ Ik vraag me af of ik wel goed genoeg ben om het HA te vieren.
- ☐ Eigenlijk zie ik de betekenis voor mijzelf nog niet zo scherp.
- ☐

14. Over de ambten in de kerk

- a) Welke 'soorten' ambtsdragers kent jullie gemeente en wat is hun taak? (zie p. 180,181)
- b) Wat vind je van de structuur van de ambten?

15. Symbolen

In de meeste kerkgebouwen vind je allerlei symbolen en voorwerpen die zonder woorden iets van het christelijk geloof vertellen.

- a) Welke symbolen/voorwerpen zijn er in jullie kerkgebouw te vinden?
- b) Kijk je daar wel eens bewust naar? Weet je ook wat ze je willen 'vertellen'?
- c) Mis je bepaalde symbolen/voorwerpen in je eigen kerk?

Sluiting: bespreek waarvoor jullie willen bidden naar aanleiding van dit hoofdstuk en laat drie mensen afsluiten met gebed. Geef daarin ook aandacht aan de vervolgde kerk.

Hoofdstuk 11 In gesprek met God

Opening: Bid samen het Onze Vader

1. (On)verhoorde gebeden (zie p. 184 en 191-192)

a) Veel gebeden worden door de Here God verhoord. Vaak leven we daar zomaar aan voorbij en vergeten God ervoor te danken. Doe in je groep eens een rondje met de vraag of ieder zou willen vertellen over een verhoord gebed in de afgelopen tijd.

b) Zijn er in jouw leven ook onverhoorde gebeden? Hoe ga je daar mee om? Ben je daardoor ook gaan twijfelen of God er is en of Hij wel goed en betrouwbaar is? Ben je daardoor ook wel eens gaan twijfelen of God wel van je houdt?

c) Wat zou jouw antwoord zijn op de vraag van de vrouw die een biddende gemeente om zich heen had en zei: 'Heb ik meer kans op genezing dan mijn vriendin, die ook kanker heeft, maar voor wie slechts een handjevol mensen bidt?'

b) De Here God verlangt naar een intieme relatie met ieder van ons en dat wij ons meer en meer het eigendom van Christus weten. Dat betekent niet dat ons nooit iets ergs zal overkomen. Het betekent wel dat God zelfs die erge dingen gebruiken kan en wil om onze relatie met Hem te verdiepen (= het ten goede doen meewerken, Rom.8:28 HSV). Zou je uit je eigen leven voorbeelden kunnen noemen van dit 'ten goede doen meewerken'?

2. Gebed van een pelgrim

Veel psalmen zijn gebeden. Zo ook Psalm 130. Hieronder vind je deze psalm in de versie van *Psalmen voor nu*. Je kunt hem ook beluisteren op YouTube. Lees de psalm ook in een gewone vertaling en bespreek daarna de vragen met elkaar.

Psalm 130

Uit de diepten roep ik u

HEER, mijn God.

Ik heb u nodig, Here luister

nu ik schor gebeden fluister,

luister toch,

HEER, luister toch.

Als u niets dan zonden zag,

HEER, mijn God,

wie bleef in leven? Maar u wilt nu

juist vergeven. Dus verdient u

diep ontzag,

ons diep ontzag.

Ik blijf wachten tot u komt,

HEER, mijn God,

Ik blijf nog sterker op u wachten

dan een mens in lange nachten

wacht op licht,

het morgenlicht.

Israël, hoop op de HEER,

hoop op God,

want hij heeft zich aan jou verbonden.

Hij verlost je van je zonden.

Hij maakt vrij.

Hij maakt jou vrij!

Tekst: Rien van den Berg
Melodie: Sergej Visser
© Psalmen voor Nu

- a) Deze psalm is een pelgrimslied. Om welke pelgrims gaat het?
- b) Over welke 'diepten' (vers 1) zou het kunnen gaan?
- c) Dit lied wordt ook een boetpsalm genoemd. Waarom?
- d) In welke situaties zou je vers 2 bidden? En de verzen 3 en 4? En 5-8?

3. Bidden in soorten (zie p. 184-186)

Bidden is veel meer dan aan God jouw verlangens voorleggen. Hieronder staat een eenvoudig hulpmiddel om niet te vergeten dat er verschillende soorten gebeden zijn. Bespreek dit met elkaar en ook de vragen die eronder staan.

- a) Bidden met je handen: bij God beginnen (je duim) en bij jezelf (je pink...) eindigen:

Duim → God is zó! Daarom: Hem loven en prijzen.

Wijsvinger → Danken voor alles wat je ontvangt. Wijs het maar aan...

Middelvinger → Bidden voor anderen. Je langste vinger, want onze voorbede is onbegrensd.

Ringvinger → Bidden om herstel van relaties. Met God en met de ander. Schuld belijden. Om vergeving vragen.

Pink → Je persoonlijke zorgen aan God voorleggen.

Daarna je gebed afsluiten met de woorden: 'Uit genade alleen, amen' of 'In Jezus' naam, amen'

- b) Er zijn verschillende gebedshoudingen (zie p. 186): zittend met je handen gevouwen en ogen open of dicht; knielend; met je handen open naar boven (zittend of staande); elkaars handen vasthouden als je samen bidt. Welke gebedshouding kies jij meestal? Wat vind je van de andere mogelijkheden?
- c) Wat vind je van het zogeheten 'ministry gebed'? Heb je dat weleens meegemaakt?

4. Wie bidt ontvangt – of toch niet?

Lees met elkaar Lucas 11:1-13. In dit Bijbelgedeelte staat een stukje van het Onze Vader. Vanaf vers 5 gaat het erover dat je God echt alles mag vragen: het dagelijks brood en al het andere dat je nodig hebt voor je leven. Probeer nu antwoorden te zoeken op de volgende vragen:

- a) Over welke tekst of teksten uit dit bijbelgedeelte zou jij aanstaande zondag wel een preek willen horen en waarom?
- b) Wat betekenen de verzen 9 en 10 voor jouzelf?
- c) Kloppen deze verzen met jouw eigen gebedservaringen?
- d) Jezus zei: 'Wie bidt ontvangt'. Jezus zei niet: 'Iedereen die bidt krijgt wat zij bidt'. Wat is het verschil?
- e) Wat vind je van de uitspraak: 'Als de Here God niet geeft wat jij vraagt, dan staat Hij al klaar om jou iets veel beters te geven.' Maak een keuze:

- Klinkt wel mooi, maar wat is dat betere dan als mijn vriend toch ziek blijft en misschien sterven gaat?
- Daar weet ik een mooi voorbeeld van.....
- Zo kun je alles wel 'goedpraten'.
- Nog anders:.....

f) In de NBV21 staat vers 13 zo: *Als jullie dus, slecht als jullie zijn, je kinderen al goede gaven kunnen schenken, hoeveel te meer zal de Vader in de hemel dan niet de heilige Geest geven aan wie Hem daarom vragen?* In de HSV staat het zo: *....hoeveel te meer zal de Vader in de hemel de heilige Geest geven aan hen die Hem bidden.*

- Wat is het verschil en welke betekenis heeft dat?

Sluiting: bidt twee aan twee voor elkaar nadat je hebt besproken waarvoor je graag wilt dat de ander bidt.

Hoofdstuk 12 Wat komen gaat

Opening: open met gebed en dank God voor de geweldige toekomst die ligt te wachten voor al Jezus' volgelingen.

1. Jijzelf...

- a) Heb je weleens een begrafenis meegemaakt of misschien zelfs het sterven van iemand? Wil je iets vertellen over jouw ervaringen daarbij?
- b) Heb je in die verdrietige situatie ook iets geproefd van de kracht van het geloof in de Here Jezus?
- c) Eenmaal zal jij ook sterven, of het moet zijn dat Jezus eerder terugkomt. Stel dat morgen jouw laatste dag is, zou jouw sterven dan verlies of winst zijn voor jouzelf?
- d) Als je een volgeling van Jezus bent is de dood geen straf meer. Kun je uitleggen waarom niet?

2. 4xB Bijbelstudie

Lees met elkaar 2 Korintiërs 5:1-5 (NBV21). Lees eventueel ook nog een keer p. 196-200.

a) Probeer antwoord te geven op de korte vragen hieronder.

- Wie waren de Korintiërs?
- Heb je enig idee wanneer deze brief geschreven is?
- Wat betekent 'aardse tent' (vs.1)?
- Wat wordt bedoeld met 'afgebroken' (vs.1)?
- Wat wordt bedoeld met 'een woning van God krijgen' (vs.1)?
- Wat wordt bedoeld met 'hemelse woning' (vs.2)?
- Wat betekent 'naakt' in vers 3?
- Wat is die 'zware last' in vers 4?
- Hoezo 'de Geest als onderpand' (vs. 5)?

b) Lees nu nog een keer voor jezelf dit bijbelgedeelte en geef antwoord op de volgende vier vragen en deel dat met de anderen in je groep:

1. Wat wil ik leren van dit gedeelte (**bedenken**)?

.....

2. Waarvoor wil ik God **bedanken** naar aanleiding van dit gedeelte?

.....

3. Wat wil ik aan God **belijden**?

.....

4. Waarvoor wil ik **bidden**?

.....

3. Blij en/of bang

a) Wanneer verwacht jij de dag van het laatste oordeel?

- ☐ over 10 jaar
- ☐ over 50 jaar
- ☐ eerder
- ☐ later

b) Wat maakt jou blij als je denkt aan het eindoordeel bij Jezus' wederkomst?

c) En wat maakt jou bang?

d) Stel dat je in een situatie van onrecht en ellende zit, zouden je antwoorden bij b) en c) dan anders zijn?

4. Bijbelstudie over één vers

Lees met elkaar 2 Korintiërs 5:6-10 en bestudeer vers 10 aan de hand van de onderstaande vragen:

a) Wie bedoelt Paulus met 'wij allen'?

- ☐ alle gelovigen in Korinte
- ☐ de gelovigen van alle tijden
- ☐ ieder mens
- ☐ nog anders:.....

b) Wanneer zullen we voor Christus' rechterstoel verschijnen?

- ☐ als je sterft
- ☐ bij Jezus' wederkomst
- ☐ op beide 'momenten'

c) Over welke vraag gaat Gods eindoordeel volgens deze bijbeltekst?

- ☐ of ik genoeg goed gedaan heb zodat ik in de hemel mag komen
- ☐ of ik in de hemel 'loon' zal ontvangen voor het goede dat ik in mijn leven heb gedaan, en zo ja, welk loon dat is
- ☐ nog anders:.....

d) Verlang jij naar die dag?

- ☐ ja, want.....
- ☐ nee, want.....

5. En wie geen christen is?

Hieronder bespreken we de stelling: *Uiteindelijk gaat iedereen naar de hemel, want God is liefde.*

Op p. 201,202 vind je zeven overwegingen als antwoord op de vraag of alle niet-christenen verloren gaan. Hieronder staan ze nog een keer afgedrukt. Geef voor elke overweging aan of deze de stelling ondersteunt of niet. Geef tenslotte jouw eigen mening over de stelling.

- 1) Eindoordeel is aan God.
- 2) Er is geen verlossing buiten de Here Jezus om (zie Handelingen 4:12).
- 3) Er zijn in de Bijbel veel voorbeelden van mensen die Jezus niet gekend hebben, maar wel in de hemel zijn.
- 4) Dat kan alleen als het offer van Christus voor meer mensen is dan alleen voor degenen die bewust in Hem geloofd hebben.
- 5) Denk ook aan heel jong gestorven kinderen, ernstig verstandelijk gehandicapten, en misschien ook anderen die buiten hun schuld verhinderd zijn om Jezus te leren kennen.
- 6) Zeker blijft: mensen die nooit van het Evangelie gehoord hebben zijn in groot gevaar.
- 7) Ieder die is uitgenodigd om Jezus aan te nemen, maar Hem weigert, is in nog groter gevaar.

Overweging	Ondersteunt de stelling wel	Ondersteunt de stelling niet
1	want	want
2	want	want
3	want	want
4	want	want
5	want	want
6	want	want
7	want	want

Mijn mening over de stelling:

Mee eens, want.....

Niet mee eens, want.....

6. Wakker zijn!

Matteüs 24 is een lange toespraak van Jezus over de laatste dingen die gebeuren zullen. Lees de verzen 35-42 en gebruik onderstaande vragen en opdrachten om naar aanleiding van dit bijbelgedeelte met elkaar in gesprek te gaan.

- De dag van Christus' wederkomst weet niemand van ons. Maar er zijn wel tekenen die naar die dag wijzen. Noem een paar van die tekenen (zie ook p. 203).
- Wat bedoelt Jezus in de verzen 38 en 39 volgens jou? Er is toch niets mis met eten en drinken en trouwen?
- Wat vind je van deze uitleg van de verzen 40 en 41: *Jezus geeft hier geen statistisch overzicht waaruit blijkt dat de helft van de mensen verloren gaat, maar zegt dit als uiterste waarschuwing voor hen die Hem nog niet volgen.*
- Volgens sommige uitleggers zijn deze twee bijbelverzen (samen met 1 Tess. 4:17) een sterk getuigenis voor de opvatting van de zogeheten 'opname van de gemeente'. Hoe denk jij daarover? (Zie p. 213-214; over het chiliasme zie opdracht 8).
- 'Waken' (wakker zijn) is in dit verband dat je op Christus' komst bent voorbereid. Hoe kun je goed voorbereid zijn voor die dag?

7. Geen vernieling, maar vernieuwing

- Lees en bespreek met elkaar de uitleg van 2 Petrus 3:10 zoals je deze vindt op p. 206-208.
- Sommige uitleggers denken bij dit bijbelgedeelte aan een super kernbom waardoor heel de wereld vergaat. Wie van jullie dacht dit ook? Vind je de andere uitleg in het boek overtuigend?
- Bij de gegeven uitleg in het boek wordt ook gekozen voor de gedachte dat er (dus) iets meegaat van deze oude aarde naar de nieuwe hemel en aarde. Zou dit jou kunnen motiveren om bepaalde dingen wel en andere juist niet te doen? Welke dingen?

8. Chiliasme?

- Lees en bespreek met elkaar wat in het boek hierover geschreven is op p. 211-212.
- Vind je de keuze die de schrijvers van het boek maken terecht of heb jij een andere mening?

9. Hoe zal het dan zijn...

Bedenk in kleine groepjes 5 tweets waarin je probeert uit te leggen hoe het leven op de nieuwe hemel en aarde volgens jullie zal zijn. Je kunt daarbij denken aan de volgende vragen:

- a) Zullen we elkaar (her)kennen?
- b) Zullen we geliefden missen en dat ook beseffen?
- c) Zullen we ons de oude aarde herinneren?
- d) Er gaat van deze aarde iets mee naar de nieuwe hemel en aarde. Zou je voorbeelden kunnen noemen? Zie behalve 2 Petr. 3:10 ook: Mat. 6:19,20 en Openb. 14:13 en 21:23-26.
- e) Wat zullen we doen op de nieuwe hemel en aarde? Krijgt iedere verlostte hetzelfde werk te doen? Of wordt er dan helemaal niet meer gewerkt?
- f) Is er op de nieuwe hemel en aarde verschil in leeftijd, in kennis, in toewijding, in vermogen om te genieten van God en zijn schoonheid?
- g) Ontvangt iedere verlostte straks dezelfde heerlijkheid of is er verschil in beloning? Wat is dat trouwens voor beloning? Zie: Mat. 25:14-30; 1 Kor. 3:10-15 en Openb. 22:12.
- h) Wat is volgens jou het allerbelangrijkste straks?

Sluiting: Luister of zing samen het lied 'Er is een dag'

*Er is een dag,
waar al wat leeft al lang op wacht,
een dag van blijdschap,
als heel de schepping wordt bevrijd.
En op die dag,
dan komt de Heer en haalt zijn bruid,
die rein en stralend
Opgaat in zijn heerlijkheid.*

*Er klinkt geschal,
wanneer de graven opengaan
en doden opstaan,
voor eeuwig levend door zijn kracht.
Hun aardse tent
wordt nu bekleed met heerlijkheid,
de dood verzwolgen,
overwonnen voor altijd.*

*Spoedig zullen wij Hem zien
en voor altijd op Hem lijken
en Jezus kennen zoals Hij is, amen!
Nooit meer tranen, nooit meer pijn,
want wij zullen met Hem leven
in zijn nabijheid, voor altijd.
Amen, amen!*

*Dus kijk omhoog
en zie wat nog verborgen is,*

*maar wat beloofd is,
dat blijft in alle eeuwigheid.
En als je lijdt,
weet dat het maar voor even is.
Als Jezus terugkomt,
deel je in zijn heerlijkheid*